

Protocol

Katheteriseren via een aangelegde urostoma (intermitterend)

Let op!

Dit is een Voorbehouden Handeling

De handeling mag alleen worden verricht door een bevoegd persoon en in opdracht van een arts.

Doel

- De blaasfunctie optimaliseren
- Kunstmatig legen van de urineblaas via de stoma.
- Het opheffen van incontinentie (in bijzondere situaties)

Algemene opmerkingen

- Het inbrengen van de katheter mag niet worden geforceerd.
- Het inbrengen van de katheter kan eventueel meerdere keren per dag (afhankelijk van de blaasinhoud) plaats vinden.
- Een stoma in de navel is cosmetisch vaak gewenst, maar maakt zelfkatherisatie wat moeilijker.
- Als het inbrengen van de katheter moeilijk lukt kan er een glijmiddel (bijv. lubricating gel) op de katheter worden aangebracht.
- Als de katheter niet in de stoma is te krijgen kan men het inbrengen met een kleinere maat (Charière) proberen.

Benodigheden

- Dienblad
- Urinaal of urineopvangzak voor éénmalig gebruik.
- Bij gebruik van urineopvangzak een klemmetje.
- Steriele katheters (gebruik de voorgeschreven soort en maat)
- Gaasje, bevochtigd met stromend kraanwater
- Gaasje (droog)
- Steriel glijmiddel (indien gewenst)
- Nierbekkens
- Een glas waarin de kant-en-klaar katheter rechttop in zijn verpakking gezet kan worden
- Disposable handschoenen (onsteriel)
- Disposable handschoenen (steriel)
- Celstof onderlegger of handdoek
- Washandje, handdoek en kommetje water
- Afvalzakje
- (voor bacteriologisch onderzoek een steriel potje).

Voorbereiding

- Doe sieraden af
- Handen wassen
- Zorg voor privacy
- Vertel de cliënt het doel van de handeling; wat er gaat gebeuren en dat alles pijnloos kan verlopen alsook dat zijn medewerking gunstige invloed op de handeling kan hebben of indien deze niet kan begrijpen: noem de naam van de cliënt en vertel dat er iets gaat gebeuren.
Vertel de cliënt ook dat de handeling als belastend kan worden ervaren
- Leg alle benodigheden binnen handbereik klaar op een dienblad.
- Vul de verpakking waarin de kant-en-klaar katheter zit met stromend kraanwater.

Werkwijze

- Breng de cliënt in de gewenste houding.
- Trek onsteriele handschoenen aan.
- Leg de celstof onderlegger of handdoek onder het onderste gedeelte van de romp.
- Zet de urinaal klaar of hang de urine opvangzak gereed aan het bed.
- Maak het stoma schoon met het bevochtigde gaasje.
- Zo nodig dop van de urineopvangzak halen.
- Disposable steriele handschoenen aantrekken.
- Pak de katheter met de hand die ook deze katheter inbrengt uit de verpakking.
- Breng de katheter in het stoma, eventueel met een draaiende beweging. Daar het stoma een langer kanaal is dan de urethra, kan de katheter tot het harde uiteinde ingebracht worden, doch nooit verder tot er weerstand wordt gevoeld.
- Houd het katheter uiteinde boven een gereedstaand bekken en / of urinaal of sluit deze aan op de urinezak.
- Is de hoeveelheid urine groter dan 500 milliliter dan moet de afvoer in etappes plaatsvinden zodat een plotselinge inkrimping van een overrekte blaas met als gevolg
- Voor bacteriologisch onderzoek de urine in een steriel potje laten afvloeien en potje sluiten.
- Laat de urine afvloeien in het bekkentje en / of in de urinaal / urinezak.
- Katheter geleidelijk verwijderen.
- Stoma droog deppen met steriel gaasje.
- Zo nodig de cliënt wassen.
- Was de handen.
- Breng de cliënt in een comfortabele positie en help , indien nodig, met aankleden.
- Ruim alle materialen op.
- Noteer in het dossier (of ander afgesproken plaats) dat de injectie gegeven is.

Complicaties

- Een blaasbloeding kan voorkomen.
- Indien er niet hygiënische wordt gewerkt is de kans op urineweg infecties groot.
- Beschadiging van het stoma (Gebruik zo nodig in overleg met de arts een steriel glijmiddel)
- Perforatie van de stomawand
- Beschadiging van het blaasslijmvlies

Complicaties moeten altijd in het zorgdossier worden opgeschreven en aan de arts te worden gemeld.

Mag zelfstandig worden verricht door

Verpleegkundige is bevoegd

Andere zorgverleners als men beschikt over een bekwaamheidsverklaring (afhankelijk van het beleid van de organisatie waar men werkt)

Let op:

Het is de bedoeling met dit protocol een bijdrage te leveren aan een goede, verantwoorde en doelmatige zorg- en dienstverlening. Het protocol kan zo nodig worden aangepast aan de individuele wensen van de cliënt, echter alleen in opdracht van of met instemming van een arts.

Bij twijfel ten aanzien van de uitvoering van dit protocol raadpleegt men de direct leidinggevende.

In situaties waarin dit protocol niet voorziet, overlegt men met de opdrachtgever en/of de direct leidinggevende.

Afwijken van dit protocol kan soms noodzakelijk zijn, doch men zal afwijken van dit protocol te allen tijde moeten kunnen motiveren. Dit protocol, hoewel richtinggevend, is slechts een hulpmiddel en kan en mag nimmer de plaats innemen van het eigen denken en handelen van de zorgverlener / ondersteuner.

De zorgverlener / ondersteuner kent en neemt bij het hanteren van dit protocol zijn of haar eigen verantwoordelijkheid.

Dit protocol is niet bestemd voor particulier gebruik.

Auteur: D.Slagter, verpleegkundige

Publicatiedatum: 1 mei 2001

Laatste herziening: 07-03-2011

Disclaimer: De auteur draagt geen enkele verantwoordelijkheid ten aanzien van het gebruik van dit protocol. Raadpleeg zo nodig de arts.